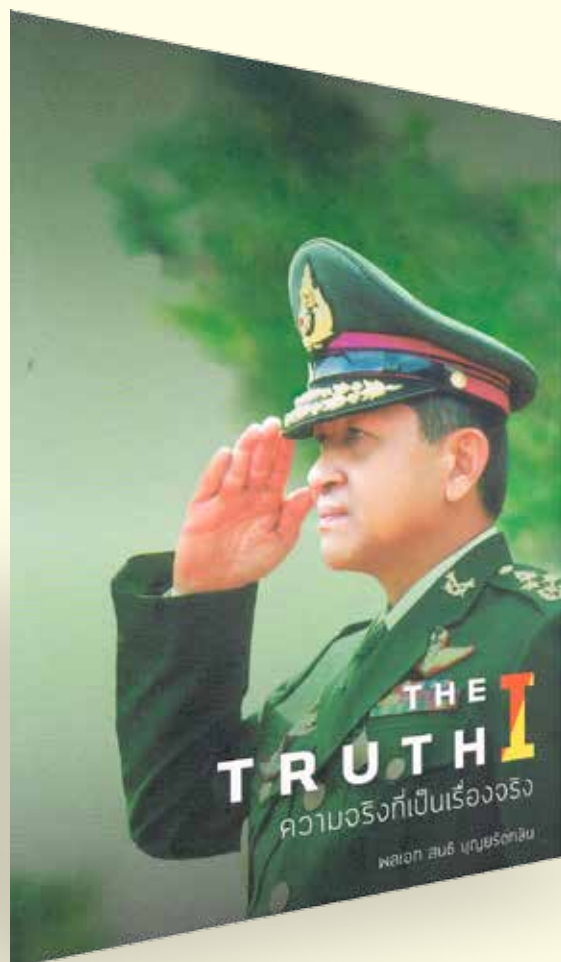

บทความ วิจารณ์หนังสือ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

THE TRUTH I

ความจริงที่เป็นเรื่องจริง

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน

The Truth I ความจริงที่เป็นเรื่องจริง พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน

เขียน พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน
สัมภาษณ์และเรียบเรียง กษนิภา เลิศวิริยะบุญกุล
พิมพ์ครั้งแรก กันยายน 2560
174 หน้า • 175 บาท

น่ายินดีที่ปัจจุบันบุคคลสำคัญของไทยนิยมให้เขียนชีวประวัติออกเผยแพร่มากขึ้น แม้จะยังจำกัดกรอบการเขียน โดยหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งตนเองและผู้อื่น ทำให้ภาพที่ปรากฏออกมาสะท้อนความจริงเพียงบางส่วน และโดยที่เจ้าของประวัตินักขบถทุกขณะในการเขียน ทำให้ต้องเรียบเรียงโดยบุคคลอื่น จึงยากที่จะมีหนังสือที่ยิ่งใหญ่อย่าง “คำสารภาพ” (The Confessions) ของฌ็อง-ฌัก รูโซ หรือของลิโอ ตอลสตอย

นอกจากนี้ทั้งเจ้าของประวัติและผู้เรียบเรียงก็มักมีเวลาจำกัด ทำให้ยากที่จะได้งานที่ยิ่งใหญ่อย่างชีวประวัติสตีฟ จอบส์ โดยวอลเตอร์ ไอแซคสัน

อย่างไรก็ดี หนังสือชีวประวัติของ พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เล่มนี้ก็น่าสนใจทั้งในแง่ตัวเจ้าของประวัติที่รับราชการจนได้ตำแหน่งสูงสุด คือผู้บัญชาการทหารบก และสามารถทำรัฐประหารสำเร็จ รวมทั้งเมื่อ “ลงจากหลังเสือ” มีรัฐบาลจากการเลือกตั้ง และมีความผันผวนทางการเมืองรุนแรงมากมายในภายหลัง ก็ยังสามารถรักษาเกียรติประวัติไว้ได้สง่างามพอสมควร

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ไม่ใช่คน “ช่างพูด” แต่ก็ไม่ถึงกับเป็น “เดมิโยไบ้” การพูดแต่ละครั้งต่อสาธารณะก็ทำได้ดีพอสมควร การออกมาเปิดเผยตนเองครั้งนี้จึงน่าติดตาม และน่ายินดีที่หนังสือออกมาอยู่ในเกณฑ์ดี

รู้กันมานานแล้วว่า พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นมุสลิม แต่คงมีน้อยคนที่จะทราบว่าตระกูลของท่านสืบเชื้อสายมาจาก “เณกอะหมัด คูมี” หรือ “เจ้าพระยาบวรราชนายก” พ่อค้าชาวเปอร์เซียซึ่งเดินทางเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยาในสมัยพระเจ้าทรงธรรม และได้รับแต่งตั้งเป็น “ปฐมจุฬาราชมนตรี”

แม้จะสืบเชื้อสายมาจากตระกูลบุคคลสำคัญ แต่ครอบครัวของพลเอก สนธิก็ไม่ได้มี บิดาเป็นนายทหาร แต่ยศก็มีได้สูงมาก และมารดาที่เป็นชาวประมงแม่น้ำธรรมดา ชีวิตวัยเด็กจึงต้องผ่านความยากลำบากและเสี่ยงภัยจนแทบจะเอาชีวิตไม่รอดตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ ที่เกือบจะจมน้ำตายเพราะเรือล่มกลางแม่น้ำเจ้าพระยา

การที่ต้องเติบโตมาอย่างสามัญชนชาวมุสลิมในสังคมที่คนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ แต่สามารถก้าวหน้าในราชการจนถึงตำแหน่งแม่ทัพบกจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษา

หนังสือเล่มนี้แสดงอย่างชัดเจนว่าพลเอก สนธิเติบโตจนรุ่งโรจน์ถึงตำแหน่งสูงสุดเช่นนั้นได้อย่างไร ในด้านหนึ่งเป็นบทพิสูจน์ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ไม่ปิดกั้นโอกาสของคนเล็กคนน้อยให้สามารถเจริญก้าวหน้าได้ด้วยการเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียน และทุ่มเทรับราชการด้วยความบากบั่นอดสาหัส อดทน และเพียรพยายาม แม้บางช่วงชีวิตจะพลาดโอกาสไปบ้างก็ตาม

เมื่อเปรียบเทียบกับราชอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่อย่างจีน ระบบการสอบจอหงวนได้ชื่อว่ามีความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้คนจากชนบทห่างไกลสามารถเข้ารับราชการจนมีตำแหน่งสูงได้ และราชอาณาจักรจีนก็สามารถรักษาเอกภาพและความยิ่งใหญ่มาได้จนถึงปัจจุบัน แม้จะเผชิญวิกฤตมากมายหลายครั้ง ประเทศไทยไม่มีระบบที่ชัดเจนอย่างระบบจอหงวนของจีน แต่เราก็มีระบบของตนเอง โดยเฉพาะระบบของกองทัพ

จากชีวประวัติของพลเอก สนธิเห็นได้ชัดเจนว่า กองทัพไทยเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้” อย่างแท้จริง เพราะเปิดโอกาสให้นายทหารได้ศึกษาและฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ มากมาย และอย่างเป็นระบบ โดยผูกโยงระบบการศึกษาอบรมกับความก้าวหน้าในราชการ ผู้ที่เรียนเก่งจะมีโอกาสเลือกไปรับราชการในตำแหน่งที่ดีอย่างชัดเจน เช่น การเข้าโรงเรียนเสนาธิการทหารบกต้องสอบแข่งขันกันเข้าเรียน เพราะโควตาเรียนมีน้อยกว่าผู้ที่ประสงค์จะเข้าเรียน “เมื่อสอบเข้าได้แล้วก็ต้องตั้งใจเรียน เพราะทางโรงเรียนเสนาธิการทหารบกได้กำหนดไว้ว่าจะให้เลือกที่อยู่ตามคะแนนสอบ...”

กรณีของพลเอก สนธิชัดเจนว่าท่านเข้าใจและเข้าถึงเป้าหมายของทุกหลักสูตรที่เข้าเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมจนถึงชั้นดุริยบัณฑิต เช่น การเข้าเรียนในหลักสูตรปฏิบัติการจิตวิทยา 2 ครั้ง “ครั้งแรกมุ่งเป้าหมายไปที่ความคิดความอ่านของวิทยาการ ซึ่งเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์กลับใจ ว่าเขาคิดอย่างไร และมีความต้องการอย่างไรกับสังคมไทยหรือการปกครองสมัยนั้น... ครั้งที่สอง เป้าหมาย...คือการมองลึกลงไปในตัวบุคคลมากกว่าว่าเขาคิดอะไร ต้องการอะไร และไม่ต้องการอะไร พฤติกรรม การพูด สำเนียง แววตา ลักษณะท่าทางแบบนี้หมายถึงอะไร และจะตอบสนองเขาอย่างไรจึงจะถูกใจตัวบุคคลหรือเป้าหมายนั้น”

“การได้เรียนหลักสูตรปฏิบัติการลับทำให้ผมได้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตรนี้ในทุกๆ ด้าน เพราะมันทำให้ระบบความคิดของผมมีขั้นตอนมากขึ้น นั่นหมายถึงการคิดคำนึง การวางแผน การวิเคราะห์ว่าจะทำอย่างไร แบบไหน จะทำแบบเปิดเผยหรือทำแบบไม่เปิดเผย ควรพูดหรือไม่ควรพูด และไตร่ตรองต่อไปอีกว่า จะมีข้อดีข้อเสียอย่างไร จากนั้นจึงจะเลือกแนวทางปฏิบัติ การปฏิบัติบางครั้งก็มีผลเสีย การอึดแต่ไม่ตอบ

อาจเป็นการปฏิเสธที่สุดก็ได้ การที่เราเป็นคนฟังมาก นั่ง และติดตามตลอดเวลา จะทำให้สามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ และตอบปัญหาได้อย่างไม่ผิดพลาด น่าจะมีผลดีมากกว่าคนที่พูดมากแล้วหาสาระอะไรไม่ได้ หรือรู้ไม่จริง ในที่สุดก็พูดในเรื่องที่ไม่ควรพูด ไม่รู้กาลเทศะในการพูด ก็จะเสียหาย”

ผู้ที่ติดตามเหตุการณ์บ้านเมืองช่วง 1-2 เดือนก่อนการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 อ่านข้อเขียนตอนนี้แล้วจะนึกถึงภาพพลเอก สนธิในเหตุการณ์ช่วงนั้นได้ดี ที่พลเอก สนธิถูกสื่อ “เค้น” ถามคำถามเพื่อล้วงความลับว่ากำลังคิดอะไร จะทำอะไร แต่พลเอก สนธิมีการพูดแต่พอดี และแสดงท่าทีเหมือนเช่นคำอธิบายนี้ไม่มีผิด ในที่สุดก็สามารถก่อการรัฐประหารจนสำเร็จ และลงจากหลังเสือไปได้โดยไม่ถูกเสือตะบป

อาจมีคำถามว่าคนที่สร้างตัวมาได้ขนาดนี้ และกล้าทำการใหญ่จนสำเร็จเช่นนี้มีคติประจำใจอะไรบ้าง หนังสือเล่มนี้มีคำตอบ เช่น คำสอนของพ่อที่สอนมาตั้งแต่เด็กว่า “เกิดมาก็มาแต่ตัว ตายก็เอาอะไรไปไม่ได้ คงเหลือไว้แต่ความดีเท่านั้น” และอีกครั้งตอนจะไปรบที่เวียดนาม พ่อ “สอนตามหลักศาสนาอิสลาม” ว่า “เกิดมาต้องกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด” และ “การไปรบที่เวียดนามในครั้งนี้ถือเป็นการปกป้องแผ่นดินเกิด ปกป้องศาสนา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์”

หนังสือเล่มนี้หนาเพียง 174 หน้า แต่เนื้อหาสาระทรงคุณค่ามากมาย โดยเขียนได้อย่างกระชับ น่าชื่นชมว่ามีการเก็บภาพถ่ายและเอกสารสำคัญไว้ได้มาก และแต่ละภาพมีคำบรรยายไว้เป็นส่วนใหญ่ด้วย

หนังสือเล่มนี้เป็นเล่มแรก ยังมีอีก 3 เล่ม คงจะทยอยออกมา เชื่อว่า “ความจริง” ที่น่าสนใจและน่าเชื่อถือจะได้จารึกไว้อีกมาก